

El projecte de rehabilitació dels Antics Camins de Mallorca

JOSEP A. AGUILÓ RIBAS (*)

A. COLOMAR MARÍ (*)

A. REYNÉS TRIAS (*)

INTRODUCCIÓ

Aquest projecte s'ha elaborat per poder recuperar els antics camins públics, actualment abandonats, reprenent així la conservació de la xarxa viària ja iniciada per les antigues institucions.

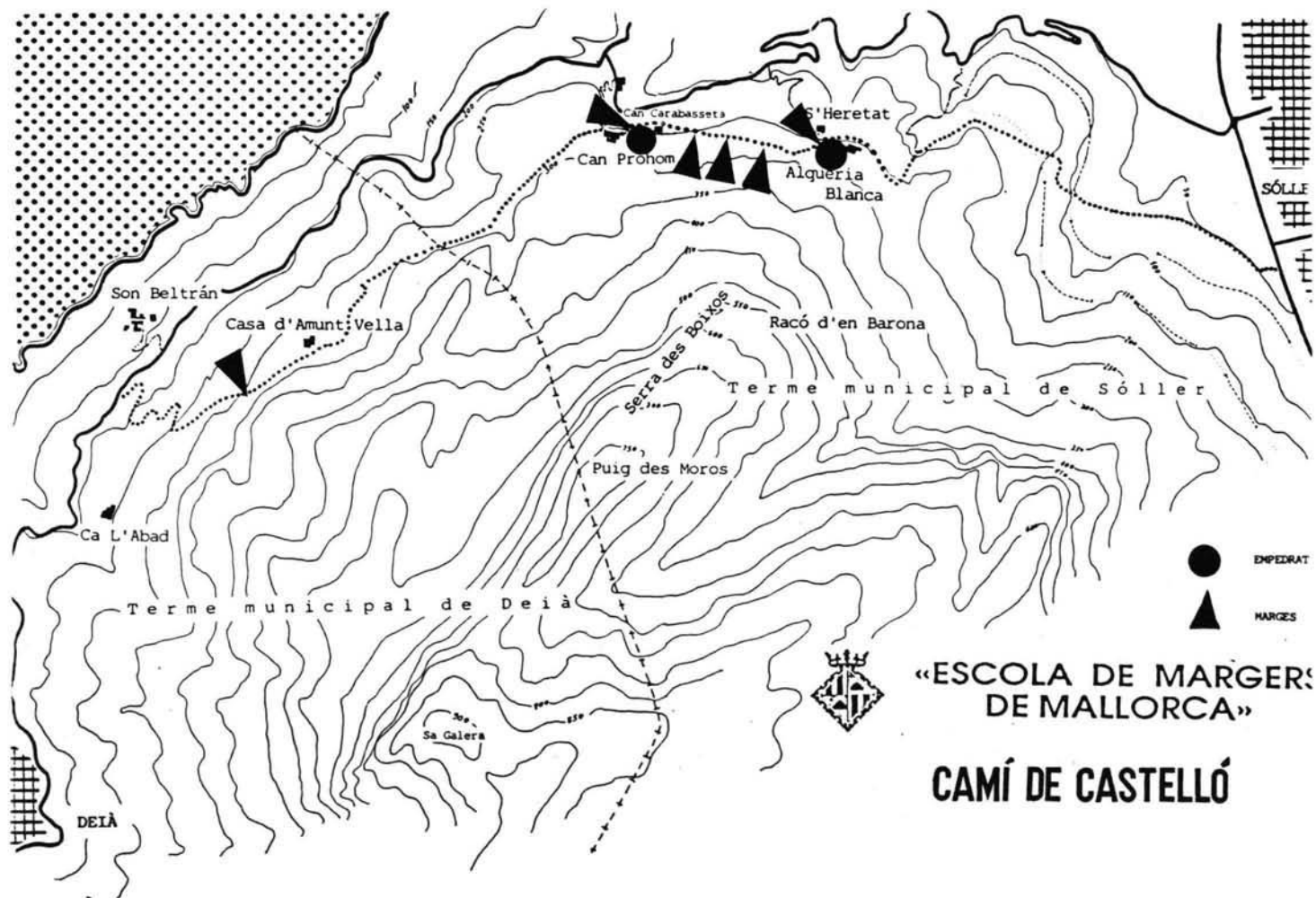
Per altra part el Consell Insular de Mallorca s'ha fet ressò de la preocupació existent en diferents col·lectius per la degradació i pèrdua d'aquesta part del patrimoni que són els vells camins fets per l'home.

La restauració i rehabilitació de l'antiga xarxa viària pot servir per potenciar el desenvolupament econòmic i cultural de zones tradicionalment deprimides, tot oferint una via alternativa al desenvolupament disbaratat i poc respectuós, actual.

OBJECTIUS

Aquest projecte es du a terme mitjançant FODESMA, i pretén els següents objectius:

- CATALOGACIÓ: La manca d'un inventari i documentació dels antics camins públics o amb dret de pas, fa que sigui necessària la recerca i catalogació dels mateixos.
- VALORACIÓ: A partir de les dades recollides, es farà un ordre de preferència en funció dels valors arquitectònics, històrics, paisatjístics, naturalístics, didàctics, i d'ús dels camins.
- RESTAURACIÓ: D'acord amb el corresponent projecte es durà endavant la restauració i rehabilitació dels principals camins públics o amb dret de pas.
- DIVULGACIÓ: La divulgació del patrimoni natural i arquitectònic de la nostra ruralia, l'educació i la sensibilització de la població, és fonamental i indispensable si volem conservar pel futur el ric llegat dels nostres avis.

- FOMENT DE L'ÚS PÚBLIC: En els darrers anys s'ha vist accelerat el procés de privatització i tancament dels camins públics i dels camins amb dret de pas. La manca de civisme, juntament amb el canvi de propietat, han fet que molts de camins públics o amb dret de pas, hagin estat tancats. Fent-se necessari promoure mesures legislatives en relació al tradicional dret de pas.

DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE.

Els diferents objectius es duen a terme mitjançant les següents fases:

- CATALOGACIÓ: aquesta fase que preten conèixer quins camins hi ha i en quin estat de conservació es troben, s'està realitzant en diferents etapes:
  - * Recollida d'informació a partir de cartografia, documentació i bibliografia existent.
  - * Consultes a fonts orals relacionades amb el tema: erudits locals, estudiosos, investigadors, excursionistes, etc.
  - * Treball de camp que completa o contrasta les informacions anteriors.

Si bé el catàleg tendeix a l'exhaustivitat, interessa que sigui el més complet possible, es seleccionen els camins d'especial interès o importància històrica o arquitectònica per realitzar un estudi més detallat.

També s'està duent a terme un intent de tipificació dels camins atenent a diferents elements de classificació (funcionals, morfològics, estructurals, a etc.).

Un aspecte molt important i que s'està intentant esbrinar és la propietat i ús dels camins. Darrerament s'han anat "privatitzant" molts de camins que antigament gaudien de dret de pas.

Un dels objectius del Projecte és aclarir la confusió que hi ha sobre el tema i poder tornar a obrir de bell nou camins tradicionals per ús dels ciutadans que són en definitiva els qui han de gaudir del contacte amb el patrimoni natural.

- RESTAURACIÓ: D'acord amb el corresponent projecte elaborat en cada cas concret i tenint en compte els elements que componen els camins es realitzen els següents treballs de rehabilitació:

- * Entorn natural: Aquests treballs consisteixen en podes, aixarmades i eliminació de la vegetació, seguint criteris estètics funcionals i silvícoles. també es duen a terme repoblacions i altres treballs de gestió de la vegetació que pretenen la millora de l'àrea per a on discorre el camí.

- * Marges i empedrat: Aquests treballs inclouen la restauració de tota la part arquitectònica del camí, essent realitzada seguint les tècniques i mètodes tradicionals i que conserven la fisionomia original del camí.

- DIVULGACIÓ: Dins el projecte també es contempla l'ordenació dels camins mitjançant la correcta senyalització i l'instal·lació de l'infraestructura adequada que serveixi per poder fer un ús més racional i compatible amb la conservació dels camins.

Al mateix temps s'elaborarà diferent material destinat a la difusió de les realitzacions del projecte, com són:

- * Catàlegs dels camins.

* Guies de passeig i itineraris de les principals vies de comunicació de Mallorca.

* Fulletons i tríptics sobre els monuments populars i el seu entorn natural.

Tots aquests treballs tendran una funció principalment educativa ja que al mateix temps que es vol donar a conèixer el patrimoni natural i arquitectònic de Mallorca, també es vol incidir en l'importància de la conservació del mateix.

RESULTATS

Aquest projecte s'està executant actualment a través de FODESMA i compta amb la col·laboració de l'INEM, dels Ajuntaments interessats amb la rehabilitació de camins al seu terme municipal i d'entitats i associacions que aporten diferents formes de col·laboració.

Com a primers resultats es poren citar les rehabilitacions iniciades al Camí de Castelló, que uneix les poblacions de Sóller i Deià i el conegut Camí des Barranc de Biniaraix.

En aquests moments s'estàn dugent a terme, entre altres, el CATÀLEG DELS CAMINS DE LA SERRA DE TRAMUNTANA, i s'estàn rehabilitant el Camí Vell de Lluc a on es realitzen treballs de restauració dels marges, i el Camí d'es Grau a sa Comuna de Bunyola a on s'estàn realitzant treballs d'acondicionament de l'entorn natural.

«ESCOLA DE MARGERS
DE MALLORCA»

CAMÍ del BARRANC
de
BINIARAIX

